

ชื่อเรื่อง การวิเคราะห์ผลกระทบของการเติบโตของการส่งออก
เฟอร์นิเจอร์ไม้เวียดนามต่อการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ไทย¹

Title The Growth of Vietnam's Wood Furniture Export: Impacts
and Implications on Thailand

ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจิตรา ล.เฉลิมชัยชนะ
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
Wichitra_cha@utcc.ac.th

บทคัดย่อ

อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์เป็นอุตสาหกรรมส่งออกที่สำคัญมากอุตสาหกรรมหนึ่งของไทยโดยเฉพาะ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่มีสัดส่วนการส่งออกสูงกว่าเฟอร์นิเจอร์อื่น ๆ แต่ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาการส่งออก เริ่มชะลอตัวลงอย่างชัดเจน ในขณะที่อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ในเวียดนามกำลังเติบโตแบบก้าวกระโดดทั้งในแง่ การผลิตและการส่งออก จนแซงอินโดนีเซียและไทย จึงต้องมีการศึกษาถึงผลกระทบของการเติบโตด้านการส่งออก เฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนามที่มีต่อการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย ในการศึกษาใช้วิธี Granger Causality Test การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression) ตลอดจนการสัมภาษณ์เชิงลึก สัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม และการ ประชุมระดมความคิด

ผลการวิเคราะห์พบว่า อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนามที่มีความเป็น เหตุเป็นผลต่อ ปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย ในตลาดสหรัฐอเมริกา ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ไม้ชนิดที่ใช้ใน ห้องนอน และปริมาณเฟอร์นิเจอร์ที่นึ่งโครงไม้มีเบาะ ในตลาดญี่ปุ่น ได้แก่ ปริมาณเฟอร์นิเจอร์ไม้ชนิดที่ใช้ในครัว ปริมาณเฟอร์นิเจอร์อื่น ๆ ทำด้วยไม้ ปริมาณเฟอร์นิเจอร์ที่นึ่งไม้ปรับเป็นเตียงได้ และปริมาณเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่เป็น ที่นึ่งอื่น ๆ ในตลาดสหราชอาณาจักร ได้แก่ ปริมาณเฟอร์นิเจอร์ที่นึ่งโครงไม้มีเบาะ นอกจากนี้ยังมีผลกระทบต่อ การส่งออก ใน 4 ด้าน ได้แก่ ปริมาณการส่งออก ราคาส่งออก การส่งออกในตลาดเดิม และการเข้าสู่ตลาด ใหม่ ตลอดจนกระทบถึงการลงทุนของผู้ประกอบการ ต้นทุนวัตถุดิบ การจ้างงาน ดังนั้นอุตสาหกรรม เฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยจึงมีเวียดนามเป็นคู่แข่งสำคัญเพิ่มขึ้นจากเดิมที่ไทยมีคู่แข่งหลัก ได้แก่ จีน มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ทำให้อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น

คำสำคัญ : การส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ไทย การส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้เวียดนาม ผลกระทบ

¹ บทความจากงานวิจัยเรื่อง “ศักยภาพอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ของเวียดนาม และการปรับตัวเพื่อการแข่งขันของไทย” สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) 2551

Abstract

The furniture industry, particularly wooden furniture, has been a major manufacturing export of Thailand. However, the past few years have seen the declining trend of Thailand's furniture export. In contrast, Vietnamese furniture export has grown by leaps and bounds so much so that its export value is now higher than established exporters like Thailand and Indonesia.

This research explores the impact of Vietnam's furniture export growth on the export of Thai furniture. The research methods include quantitative analysis such as Granger Causality Test and Simple Linear Regression as well as qualitative research comprising in-depth interview, questionnaires and focus group meetings.

The study found that the growth of Vietnam's furniture industry has negative impacts on the Thai furniture industry. Vietnam has now emerged as a major competitor of Thailand in the global furniture market, joining the ranks of others top Asian exporters like China, Malaysia and Indonesia.

Keywords : Thailand's furniture export, Vietnam's furniture export growth, the impact.

บทนำ

อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์เป็นอุตสาหกรรมส่งออกที่สำคัญมากอุตสาหกรรมหนึ่งของไทย ในปี 2549 ไทยส่งออกอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วนมูลค่า 1.22 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ปี 2550 ยอดส่งออกมีมูลค่า 1.29 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 5.88 และคาดว่า ปี 2551 จะมีมูลค่าส่งออก 1.33 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 3 โดยประมาณกว่าร้อยละ 50 ของสินค้าเฟอร์นิเจอร์ส่งออกเป็นเฟอร์นิเจอร์ไม้ (ที่มา: กระทรวงพาณิชย์) นอกจากนี้อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วนยังมีผลต่อการจ้างงานโดยตรงและโดยอ้อมจำนวนมากหลายแสนคน อีกทั้งวัตถุดิบของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ส่วนใหญ่ก็เป็นวัตถุดิบในประเทศโดยเฉพาะไม้ยางพารา ทำให้อุตสาหกรรมนี้มีความสำคัญต่อภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นวงกว้าง ดังนั้น การเติบโตและความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะเกื้อหนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจและการจ้างงานของประเทศ

อย่างไรก็ตาม มูลค่าการส่งออกอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้เริ่มชะลอตัวลงอย่างชัดเจนในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา โดยผู้ประกอบการหลายรายประสบปัญหาจนต้องเลิกกิจการไป ในขณะที่อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ในเวียดนามได้เติบโตแบบก้าวกระโดดทั้งในแง่การผลิตและการส่งออก จนสามารถแข่งอินโดนีเซียและไทยขึ้นเป็นผู้ส่งออกเฟอร์นิเจอร์อันดับ 2 ของอาเซียนรองจากมาเลเซียเท่านั้น กระทั่งทางการเวียดนามคาดว่าในปี 2553 ยอดส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนามจะเพิ่มเป็น 5.56 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และอาจแข่งมาเลเซียขึ้นเป็นผู้ส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้อันดับหนึ่งของอาเซียน ทั้งนี้ยอดส่งออกเฟอร์นิเจอร์ของเวียดนามกว่าครึ่งหนึ่งมาจากการลงทุนของต่างประเทศ เนื่องจากเวียดนามสามารถดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศให้มาลงทุนในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ได้เป็นจำนวนมาก สภาพการณ์ดังกล่าวทำให้การส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยในปัจจุบันจึงอยู่ในภาวะที่ต้องเผชิญกับการแข่งขันมากขึ้น เพราะนอกจากคู่แข่งเดิมในตลาดโลก เช่น จีน และมาเลเซียแล้ว ยังมีเวียดนามเข้ามาเป็นคู่แข่งเพิ่มขึ้นอีกด้วย การศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่ออุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ของไทยจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ไทยสามารถปรับตัวเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเฟอร์นิเจอร์ของไทยในตลาดโลกต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะการค้าระหว่างประเทศของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยและเวียดนาม
2. เพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบของการเติบโตด้านการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนามที่มีต่อการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย โดยเน้นที่การแข่งขันตลาดส่งออกสำคัญ

โดยการศึกษาครอบคลุมทั้ง อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ที่ใช้วัสดุเป็นไม้จริงแปรรูป (Solid) และ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ที่ใช้วัสดุไม้ทดแทน (Nonsolid) ได้แก่ Medium Density Fibre board (MDF), Particle board เป็นต้น โดยเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ศึกษา ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ส่งออกที่จัดอยู่ในกลุ่มเฟอร์นิเจอร์ไม้จำแนกตาม พิกัดศุลกากร 6 digit 7 ประเภท คือ

- 940330 เฟอร์นิเจอร์ทำด้วยไม้ชนิดที่ใช้ในสำนักงาน
- 940340 เฟอร์นิเจอร์ทำด้วยไม้ชนิดที่ใช้ในครัว
- 940350 เฟอร์นิเจอร์ทำด้วยไม้ชนิดที่ใช้ในห้องนอน
- 940360 เฟอร์นิเจอร์อื่นๆ ทำด้วยไม้
- 940140 เฟอร์นิเจอร์ไม้ที่เป็นที่นั่งปรับเป็นเตียงได้
- 940161 เฟอร์นิเจอร์ที่นั่งโครงไม่มีเบาะ
- 940169 เฟอร์นิเจอร์ไม้ที่เป็นที่นั่งอื่นๆ

ทั้งนี้ตลาดที่ทำการศึกษาคือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของเฟอร์นิเจอร์ไม้แต่ละประเภทของไทยและเวียดนาม เนื่องจากสำหรับประเทศไทยมีสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น เป็นตลาดสำคัญอันดับ 1 และ 2 ตามลำดับ ส่วนสหราชอาณาจักร ก็เป็นตลาดสำคัญใน 10 อันดับแรกของการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย สำหรับประเทศเวียดนามมีสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักรเป็นตลาดสำคัญอันดับ 1 2 และ 3 ตามลำดับของการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนาม ยกเว้นเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่เป็นที่นั่งของเวียดนามมีสหราชอาณาจักรเป็นตลาดสำคัญใน 10 อันดับแรก

วิธีการวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิซึ่งรวบรวมโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม การสำรวจและสังเกตโดยนักวิจัย และการประชุมระดมความคิด ดังนี้

ก. สัมภาษณ์เชิงลึก

- ผู้ผลิตและส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย 18 ราย
- ผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย 5 ราย
- นักธุรกิจไทยหรือต่างชาติที่ทำการค้าวัสดุไม้ในการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ กับผู้ประกอบการเฟอร์นิเจอร์ทั้งในประเทศไทยและเวียดนาม 10 ราย

ข. สัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม

- ผู้ผลิตและส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย 44 ราย

ค. สำรวจและสังเกต

- ธุรกิจเฟอร์นิเจอร์ไม้ในกรุงฮานอย โฮจิมินห์ และ Ho Chi Minh International Furniture and Handicrafts Fair 2007
- ผู้ส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยไปยังเวียดนาม 2 ราย

ง. การประชุมระดมความคิด (Focus group) ตัวแทนของกลุ่มอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ สมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องเรือนไทย และตัวแทนของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ จากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ตลอดจนจากเว็บไซต์ ตั้งแต่ปี 2545 – 2549 โดยใช้ข้อมูลรายปี

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้นำมาศึกษาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ศึกษาสภาวะการค้าระหว่างประเทศของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยและเวียดนาม โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

2.2 วิเคราะห์ถึงผลกระทบของการเติบโตด้านการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนามที่มีต่อการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย ประกอบด้วย การทดสอบความเป็นเหตุเป็นผล โดยวิธี Granger Causality Test ทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลกันระหว่างอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้แต่ละประเภทจากเวียดนาม (GqV) กับปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ประเภทเดียวกันจากไทย (Q) โดยประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหราชอาณาจักร² การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เป็นเหตุเป็นผลกัน และการวิเคราะห์ผลกระทบโดยใช้สถิติพรรณนาจากข้อมูลปฐมภูมิ

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

ประเทศนำเข้า : สหรัฐอเมริกา

$$(ก) QUS_t = \sum_{i=1}^n \alpha_i Gqv_US_{t-i} + \sum_{j=1}^n \beta_j QUS_{t-j} + u_{1t}$$

$$(ข) Gqv_US_t = \sum_{i=1}^n \lambda_i QUS_{t-i} + \sum_{j=1}^n \delta_j Gqv_US_{t-j} + u_{2t}$$

โดยที่

QUS = ปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ของสหรัฐอเมริกาจากไทย

Gqv_US = อัตราการเติบโตของการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ของสหรัฐอเมริกาจากเวียดนาม

ประเทศนำเข้า : ญี่ปุ่น

$$(ก) QEN_t = \sum_{i=1}^n \alpha_i Gqv_JP_{t-i} + \sum_{j=1}^n \beta_j QJP_{t-j} + u_{1t}$$

$$(ข) Gqv_JP_t = \sum_{i=1}^n \lambda_i QJP_{t-i} + \sum_{j=1}^n \delta_j Gqv_JP_{t-j} + u_{2t}$$

² อัตราการเติบโตของการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ของตลาดดังกล่าวก็คืออัตราการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนาม และปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ของตลาดดังกล่าวจากไทยอีกนัยหนึ่งก็คือปริมาณการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย

โดยที่

$$\begin{aligned} QEN &= \text{ปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ของญี่ปุ่น จากไทย} \\ Gqv_EN &= \text{อัตราการเติบโตของการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ของญี่ปุ่น} \\ &\quad \text{จากเวียดนาม} \end{aligned}$$

ประเทศนำเข้า : สหราชอาณาจักร

$$\begin{aligned} \text{(ก) } QEN_t &= \sum_{i=1}^n \alpha_i Gqv_EN_{t-i} + \sum_{j=1}^n \beta_j QEN_{t-j} + u_{1t} \\ \text{(ข) } Gqv_EN_t &= \sum_{i=1}^n \lambda_i QEN_{t-i} + \sum_{j=1}^n \delta_j Gqv_EN_{t-j} + u_{2t} \end{aligned}$$

โดยที่

$$\begin{aligned} QEN &= \text{ปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ของสหราชอาณาจักร จากไทย} \\ Gqv_EN &= \text{อัตราการเติบโตของการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ของ} \\ &\quad \text{สหราชอาณาจักร จากเวียดนาม} \end{aligned}$$

เมื่อทำการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลของตัวแปรระหว่างอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้แต่ละประเภทจากเวียดนาม(Gqv) กับปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ประเภทเดียวกันของไทย(Q) โดยประเทศ สหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหราชอาณาจักร แล้วพบว่าอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ประเภทใดโดยประเทศใดจากเวียดนาม(Gqv) เป็นเหตุของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ประเภทเดียวกันของไทย(Q) จากนั้นจะวิเคราะห์ผลกระทบของตัวแปรด้วยการถดถอยอย่างง่าย ตามแบบจำลอง ดังนี้

$$Q_{xk} = f(Gqv_{xk})$$

กำหนดให้

$$\begin{aligned} Q_{xk} &= \text{ปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ประเภท k ของประเทศ x จากไทย} \\ Gqv_{xk} &= \text{อัตราการเติบโตของการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ประเภท k ของ} \\ &\quad \text{ประเทศ x จากเวียดนาม} \\ k &= \text{เฟอร์นิเจอร์ไม้แต่ละประเภทพิกัด 940330, 940340,} \\ &\quad \text{940350, 940360, 940140, 940161 และ 940169} \\ x &= \text{ประเทศที่นำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้จากไทย และเวียดนาม มีค่า} \\ &\quad \text{เป็นประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักร} \end{aligned}$$

- การวิเคราะห์จากข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก สัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม และการประชุมระดมความคิด

ผลการวิจัย

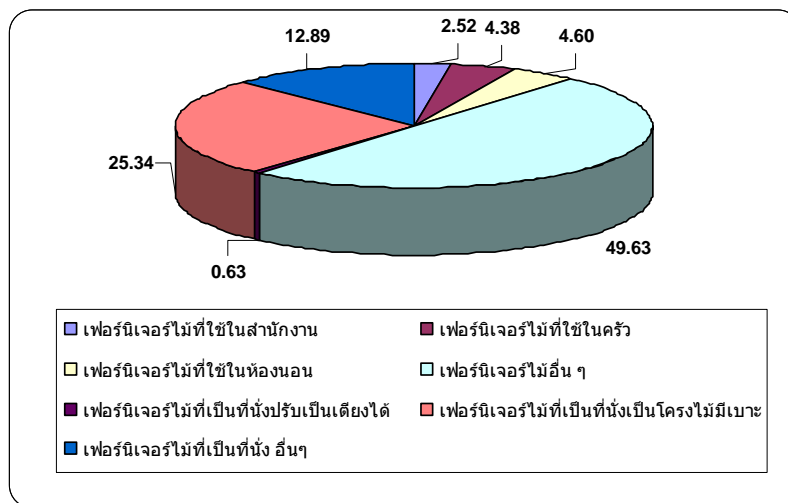
สภาวะการค้าระหว่างประเทศของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยและเวียดนาม

การค้าระหว่างประเทศของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย

ในด้านการนำเข้า เฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยมีมูลค่านำเข้าไม่มากนัก เพียงประมาณร้อยละ 15³ ของการบริโภคเฟอร์นิเจอร์รวมทุกชนิดในประเทศ แหล่งนำเข้าสำคัญ คือ จีน โดยเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่มีมูลค่านำเข้ามากที่สุด ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ไม้นำเข้าประเภทอื่น ๆ ที่ประกอบด้วยเฟอร์นิเจอร์ไม้หลากหลายประเภท เช่น ชุดรับแขก ชุดทานอาหาร ชั้นวางของ ตู้เก็บของ เป็นต้น ในด้านการส่งออก เฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ส่งออกส่วนใหญ่ มากกว่าร้อยละ 70 ผลิตด้วยไม้ยางพารา⁴ และเป็นการผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้าต่างประเทศ โดยมีตลาดสำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักร เฟอร์นิเจอร์ไม้ประเภทที่มีสัดส่วนของมูลค่าการส่งออกสูงสุด ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์อื่น ๆ ทำด้วยไม้ เช่น ชุดทานอาหาร ตู้เก็บของ ชั้นวางของ เป็นต้น ซึ่งมีสัดส่วนของมูลค่าการส่งออก ในปี 2549 เท่ากับร้อยละ 49.63 ของมูลค่าการส่งออก เฟอร์นิเจอร์ไม้ทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ไม้ที่เป็นที่นั่งเป็นโครงไม่มีเบาะ และ เฟอร์นิเจอร์ไม้ที่เป็นที่นั่ง อื่น ๆ มีสัดส่วนของมูลค่าการส่งออก ในปี 2549 เท่ากับร้อยละ 25.3 และ 12.89 ตามลำดับ โดยมูลค่าการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ทุกประเภท(ทั้ง 7 พิกัดศุลกากร) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2545 - 2548 เพิ่มขึ้นตลอด แต่ในปี 2549 มูลค่าการส่งออกลดลงเป็น 834,304 พันเหรียญสหรัฐ(ที่มา : trademap) หรือ ลดลงจากปี 2548 ร้อยละ 9.58) โดยเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ใช้ในครัว มีอัตราการหดตัวมากที่สุด ทั้งนี้ปัญหาหลัก คือ การแข่งค่าของเงินบาท ทำให้ผู้ผลิตหลายรายประสบปัญหาการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินต้องลดการส่งออกลง

สำหรับช่องทางการจำหน่ายสินค้าไปยังผู้ซื้อในตลาดต่างประเทศมีทั้งการที่ผู้ผลิตขายกับผู้นำเข้าในต่างประเทศโดยตรง และการขายผ่านบริษัทการค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยวิธีการหาลูกค้าใหม่ๆ ผ่านช่องทางการออกงานแสดงสินค้าที่จัดขึ้น และ การไป Road show ที่จัดโดยหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

รูปที่ 1 สัดส่วนการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ประเภทต่าง ๆ ของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2549



³ Csil Milano

⁴ Csil Milano

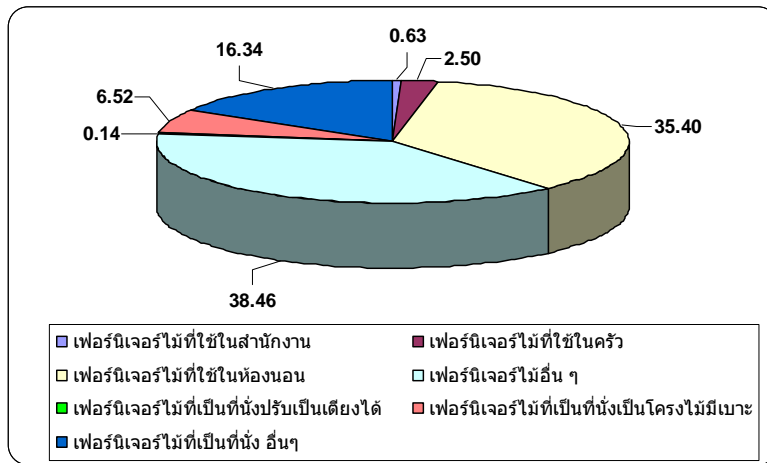
การค้าระหว่างประเทศของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนาม

ด้านการนำเข้า ในปีช่วง 5 ปี ที่ผ่านมาตั้งแต่ พ.ศ. 2545 -2549 มูลค่าการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ของประเทศเวียดนามขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื่องจากการเติบโตของเศรษฐกิจโดยเฉพาะการขยายตัวของภาคการก่อสร้าง เป็นหนึ่งในองค์ประกอบหลักสำหรับการขยายตัวในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ในเวียดนาม ธุรกิจการก่อสร้างตั้งแต่ปี 2547-2549 มีการขยายตัวร้อยละ 9.0 10.8 และ 11 ตามลำดับ (ที่มา: General Statistics Office of Vietnam) และคาดการณ์ว่าจะขยายตัวถึงร้อยละ 15 ในปี 2553 (ที่มา: Csil Milano) ซึ่งการก่อสร้างที่มีแนวโน้มดีที่สุด คือ กลุ่มที่อยู่อาศัย นอกจากนี้ความต้องการเฟอร์นิเจอร์เพื่อใช้กับห้องพักในโรงแรมและภัตตาคารก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากการสร้างโรงแรมและภัตตาคารเพิ่มขึ้น แต่มีเพียงปี 2547 ที่มีมูลค่าการนำเข้าลดลง โดยมีมูลค่าการนำเข้า 2,427 พันเหรียญสหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2545 เพิ่มขึ้นเป็น 7,636 6,573 9,184 และ 14,067 พันเหรียญสหรัฐฯ หรือ มีอัตราการขยายตัวเท่ากับร้อยละ 214.63 -13.92 39.72 และ 53.17 ในปี 2546 – 2549 ตามลำดับ (ที่มา: Csil Milano) โดยเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่มีมูลค่านำเข้ามากที่สุดมาตลอดได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ไม้นำเข้าประเภทอื่นๆ ที่ประกอบด้วยเฟอร์นิเจอร์ไม้หลากหลายประเภท เช่น ชุดรับแขก ชุดทานอาหาร ชั้นวางของ ตู้เก็บของ เป็นต้น และรองลงมาคือเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ใช้ในห้องนอน โดยแหล่งนำเข้าที่สำคัญที่สุดของเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนาม คือ จีน ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้เกือบทุกประเภทมากเป็นอันดับหนึ่ง นอกจากนี้มีการนำเข้าจาก มาเลเซีย โดยการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้จากจีนมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นมากโดยเฉพาะเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ใช้ในห้องนอน สำหรับเฟอร์นิเจอร์อื่นๆ ทำด้วยไม้ และเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ใช้ในห้องนอนของไทยก็เข้าไปขยายตลาดในเวียดนามเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

สำหรับการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ของเวียดนามทั้งหมดนั้น เฟอร์นิเจอร์ไม้เป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญที่สุดเนื่องจากมีสัดส่วนการส่งออกสูงที่สุดและมีอัตราการขยายตัวที่สูง กล่าวคือ ในปี 2549 เฟอร์นิเจอร์ไม้มีมูลค่าส่งออกร้อยละ 64.63 ของเฟอร์นิเจอร์ที่ส่งออก โดยเฟอร์นิเจอร์ส่งออกมากที่สุด ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ไม้อื่นๆ เช่น ชุดทานอาหาร ตู้เก็บของ ซึ่งมีสัดส่วนของมูลค่าส่งออกเท่ากับร้อยละ 38.46 ของมูลค่าส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ และขยายตัวร้อยละ 76.19 รองลงมาเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่ใช้ในห้องนอน มีสัดส่วนของมูลค่าส่งออกเท่ากับร้อยละ 35.40 ของมูลค่าส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ และขยายตัวร้อยละ 119.62 และเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่เป็นที่นึ่งอื่นๆ มีสัดส่วนของมูลค่าส่งออกเท่ากับร้อยละ 16.34 ของมูลค่าส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ และขยายตัวร้อยละ 295 (ที่มา: trademap) ซึ่งการส่งออกส่วนใหญ่จะเป็นการผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้า โดยการส่งออกเฟอร์นิเจอร์เกือบทุกประเภท (6 พิกัดศุลกากร) ยกเว้นเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่เป็นที่นึ่งปรับเป็นเตียงได้ (ที่การส่งออกลดลงในปี 2549) มีมูลค่าเพิ่มขึ้นตลอดช่วงปี 2545-2549 ตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นตลาดสำคัญของไทยเช่นเดียวกัน

สำหรับช่องทางจำหน่ายนั้น มีทั้งผู้ซื้อและบริษัทผู้ผลิตซื้อขายกันโดยตรงและผ่านบริษัทการค้า นอกจากนี้ผู้ซื้อจะตั้งโรงงานในประเทศเวียดนามเพื่อผลิตสินค้าป้อนตลาดของตน เนื่องจากต้นทุนถูกกว่าและอาจขายสินค้าในเวียดนามด้วย เช่น ประเทศไต้หวัน มาเลเซีย นอร์เวย์ เป็นต้น การหาลูกค้าใหม่ ๆ โดยการออกงานแสดงสินค้าที่จัดในประเทศเวียดนามและในต่างประเทศ การไป Road show ที่จัดโดย Ho Chi Minh City Handicraft and Wood Association (HAWA) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีสมาชิกประมาณ 187 ราย และมีบทบาทในการหาช่องทางตลาดใหม่ ๆ

รูปที่ 2 สัดส่วนการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้แต่ละประเภทของเวียดนาม แบ่งตามประเภทสินค้า ปีพ.ศ. 2549



ที่มา : trademap

การวิเคราะห์ผลกระทบของการเติบโตด้านการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนามต่อการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทย

1. ผลการวิเคราะห์จากข้อมูลทุติยภูมิ แบ่งการศึกษาเป็นตลาดหลัก 3 ตลาด คือ ตลาดสหรัฐอเมริกา

ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักร

โดยศึกษาถึงผลกระทบที่มีต่อการส่งออกสินค้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ทั้ง 7 ประเภท ใน 3 ตลาดหลัก ระหว่างปี 2538 - 2549 โดยวิธี Granger Causality Test จำนวน lag = 2 ซึ่งเป็นการทดสอบ ก. ความเป็นเหตุของอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้แต่ละประเภทของเวียดนาม ต่อปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ประเภทเดียวกันของไทย โดยประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร และ ข. ความเป็นเหตุของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้แต่ละประเภทของไทย ต่ออัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ประเภทเดียวกันของเวียดนาม โดยประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักร

ผลการวิเคราะห์พบว่า อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้จากเวียดนามที่มีความเป็นเหตุเป็นผลต่อ ปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้จากไทย ได้แก่

ตลาดสหรัฐอเมริกา

- เฟอร์นิเจอร์ไม้ชนิดที่ใช้ในห้องนอน

อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ชนิดที่ใช้ในห้องนอน จากเวียดนามมีผลต่อปริมาณการนำเข้าจากไทย ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ค่า F-Statistic เท่ากับ 15.39 ขณะที่ปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ชนิดที่ใช้ในห้องนอน จากไทยไม่มีผลต่อการนำเข้าจากเวียดนาม ที่ระดับความเชื่อมั่น 90% ค่า F-Statistic เท่ากับ 2.63

- เฟอร์นิเจอร์ที่นั้งโครงไม่มีเบาะ

อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ที่นั้งโครงไม่มีเบาะจากเวียดนาม มีผลต่อปริมาณการนำเข้าจากไทย ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยที่ F-Statistic เท่ากับ 6.87 ขณะที่ปริมาณการนำเข้าที่นั้งโครงไม่มีเบาะจากไทย มีผลต่อปริมาณการนำเข้าจากเวียดนาม ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยที่ F-Statistic เท่ากับ 12.23

ตลาดญี่ปุ่น

- เฟอร์นิเจอร์ไม้ชนิดที่ใช้ในครัว

อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ชนิดที่ใช้ในห้องครัวจากเวียดนาม มีผลต่อปริมาณการนำเข้าจากไทย ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่า F-Statistic เท่ากับ 5.61 ขณะที่ ปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ชนิดที่ใช้ในห้องครัว จากไทยมีผลต่อปริมาณการนำเข้าจากเวียดนาม ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ค่า F-Statistic เท่ากับ 15.07

- เฟอร์นิเจอร์อื่นๆ ที่ทำด้วยไม้

อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์อื่นๆที่ทำด้วยไม้ จากเวียดนาม มีผลต่อปริมาณการนำเข้าจากไทยที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่า F-Statistic เท่ากับ 6.96 แต่ปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์อื่นๆ ที่ทำด้วยไม้ จากไทยไม่มีผลต่อปริมาณการนำเข้าจากเวียดนาม อย่างมีนัยสำคัญ

- เฟอร์นิเจอร์ที่หนังไม้ปรับเป็นเตียงได้

อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ที่หนังไม้ปรับเป็นเตียงได้จากเวียดนาม มีผลต่อปริมาณการนำเข้าจากไทย ที่ระดับความเชื่อมั่น 90% โดยที่ F-Statistic เท่ากับ 2.46 ขณะที่ ปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ที่หนังไม้ปรับเป็นเตียงได้ จากไทย มีผลต่อปริมาณการนำเข้าจากเวียดนาม ที่ระดับความเชื่อมั่น 85% โดยที่ F-Statistic เท่ากับ 2.20

- เฟอร์นิเจอร์ไม้ที่เป็นที่นั่งอื่นๆ

อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่เป็นที่นั่งอื่นๆ จากเวียดนาม มีผลต่อปริมาณการนำเข้าจากไทย ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% โดยที่ F-Statistic เท่ากับ 12.35 ขณะที่ ปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่เป็นที่นั่งอื่นๆ จากไทย มีผลต่อปริมาณการนำเข้าจากเวียดนาม ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% โดยที่ F-Statistic เท่ากับ 10.50

ตลาดสหราชอาณาจักร

- เฟอร์นิเจอร์ที่หนังโคร่งไม่มีเบาะ

อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ที่หนังโคร่งไม่มีเบาะ จากเวียดนาม มีผลต่อปริมาณการนำเข้าจากไทย ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% โดยที่ F-Statistic เท่ากับ 186.835 ขณะที่ ปริมาณการนำเข้าที่หนังไม้ที่มีเบาะจากไทย มีผลต่อปริมาณการนำเข้าจากเวียดนาม ที่ระดับความเชื่อมั่น 85% โดยที่ F-Statistic เท่ากับ 4.53

และจากการวิเคราะห์สมการถดถอยอย่างง่ายเพื่อหาทิศทางและขนาดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นเหตุเป็นผลกัน สำหรับเฟอร์นิเจอร์ทั้ง 7 รายการข้างต้น พบว่า ในตลาดญี่ปุ่น

$$Q_{340} = 60425.5 - 26.10Gqv_JP_{340} \\ (-1.34)$$

$$R^2 = 0.057$$

อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ใช้ในห้องครัวจากเวียดนาม มีความสัมพันธ์กับปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ใช้ในห้องครัวจากไทย ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 80% กล่าวคือ อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ใช้ในห้องครัวจากเวียดนาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ประเทศญี่ปุ่นนำเข้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ใช้ในห้องครัวจากไทยเปลี่ยนแปลงไป 26 หน่วย ในทิศทางตรงกันข้าม และ

$$Q_{360} = 39167 - 8546.91Gqv_JP_{360} \\ (-1.48)$$

$$R^2 = 0.195$$

อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์อื่น ๆ ทำด้วยไม้จากเวียดนาม มีความสัมพันธ์กับปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์อื่น ๆ ทำด้วยไม้ของญี่ปุ่น จากไทย ที่ระดับความเชื่อมั่น 80% และสามารถอธิบายได้ว่า หากอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าเฟอร์นิเจอร์อื่น ๆ ทำด้วยไม้ จากเวียดนามเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้ญี่ปุ่นนำเข้าเฟอร์นิเจอร์อื่น ๆ ทำด้วยไม้ จากไทยเปลี่ยนแปลงไป 8,547 หน่วย ในทิศทางที่ตรงข้ามกัน

ในตลาดสหราชอาณาจักร พบว่า

$$Q_{161} = 3113.48 - 16.92Gqv_UK_{161} \\ (-1.37)$$

$$R^2 = 0.212$$

อัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าที่หนึ่งโครงไม่มีเบาะจากเวียดนาม มีความสัมพันธ์กับปริมาณการนำเข้าที่หนึ่งโครงไม่มีเบาะ ของสหราชอาณาจักรจากไทย ที่ระดับความเชื่อมั่น 80% และสามารถอธิบายได้ว่า หากอัตราการเติบโตของปริมาณการนำเข้าที่หนึ่งโครงไม่มีเบาะ จากเวียดนามเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้สหราชอาณาจักรนำเข้าที่หนึ่งโครงไม่มีเบาะ จากไทยเปลี่ยนแปลงไป 17 หน่วย ในทิศทางที่ตรงกันข้าม

ส่วนตัวแปรที่เป็นเหตุเป็นผลกันอื่น ๆ ไม่สามารถอธิบายทิศทางและขนาดความสัมพันธ์กันได้ เนื่องจากปัญหาความไม่สมบูรณ์ด้านข้อมูลของประเทศเวียดนาม

2. ผลการวิเคราะห์จากข้อมูลปฐมภูมิ

ในส่วนของการวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมินั้น รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 44 ราย โดยการสุ่มจากประชากรประมาณ 170 ราย ที่เป็นผู้ส่งออกเฟอร์นิเจอร์ที่มีขนาดใหญ่ และขนาดกลาง เพื่อศึกษาถึงผลกระทบที่มีต่อการส่งออก ใน 4 ด้าน ได้แก่ ปริมาณการส่งออก ราคาส่งออก การส่งออกในตลาดเดิม และการเข้าสู่ตลาดใหม่ โดยในกรณีที่ผู้ประกอบการได้รับผลกระทบจากการเติบโตของการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนาม ได้แบ่งผลกระทบเป็น 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย ซึ่งผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

1. ปริมาณการส่งออก

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 61.9 ได้รับผลกระทบทำให้ส่งออกลดลงกว่าเดิม เนื่องจากผู้นำเข้าในตลาดต่างประเทศเปลี่ยนไปนำเข้าจากเวียดนาม เพราะราคาสินค้าต่ำกว่าของไทยมาก โดยผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบมาก มีถึงร้อยละ 47.62 ของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบปานกลางและได้รับผลกระทบน้อย มีร้อยละ 9.52 และ 4.76 ของกลุ่มตัวอย่าง ตามลำดับ ส่วนผู้ประกอบการที่ไม่ได้รับผลกระทบมีเท่ากับร้อยละ 38.1 (ตารางที่ 1)

2. ราคาส่งออก

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 66.67 ได้รับผลกระทบไม่สามารถเสนอขายหรือต่อรองราคาให้สูงขึ้นได้แม้ว่าสินค้าของไทยจะมีคุณภาพดี เพราะผู้ซื้อในต่างประเทศเปรียบเทียบราคากับสินค้าของเวียดนาม โดยผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบด้านราคาส่งออก ส่วนใหญ่ คือร้อยละ 47.62 ของกลุ่มตัวอย่าง ได้รับผลกระทบมาก ที่เหลืออีกร้อยละ 19.05 ของกลุ่มตัวอย่าง ได้รับผลกระทบปานกลาง ส่วนผู้ประกอบการที่ไม่ได้รับผลกระทบมีเท่ากับร้อยละ 33.33 (ตารางที่ 1)

3. การส่งออกในตลาดเดิม

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 61.9 ได้รับผลกระทบทำให้การส่งออกไปยังตลาดเดิมลดลง เพราะมีเวียดนามเข้าไปแย่งส่วนแบ่งการนำเข้า โดยผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบมาก มีถึงร้อยละ 42.9 ของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบปานกลางและได้รับผลกระทบน้อยมีเท่ากัน คือ เท่ากับร้อยละ 9.52 ของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนผู้ประกอบการที่ไม่ได้รับผลกระทบมีเท่ากับร้อยละ 38.1 (ตารางที่ 1)

4. การเข้าสู่ตลาดใหม่

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่คือ ร้อยละ 68.75 ได้รับผลกระทบในการแสวงหาตลาดใหม่ได้ยากขึ้น แต่ส่วนใหญ่คือร้อยละ 31.25 ของกลุ่มตัวอย่าง ยังได้รับผลกระทบน้อย ทั้งนี้เนื่องจากสินค้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยที่มีศักยภาพในการทำตลาดใหม่ ส่วนใหญ่คือเฟอร์นิเจอร์ไม้จริงคุณภาพสูงที่จัดอยู่ในตลาดระดับกลางบนและเฟอร์นิเจอร์ไม้ทดแทนราคาต่ำที่จัดอยู่ในตลาดระดับล่าง ซึ่งผู้ประกอบการในเวียดนามทำตลาดระดับนี้ไม่มากนัก (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การเติบโตของการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนามที่มีต่อการส่งออกของไทย

หน่วย : ร้อยละ

ผลกระทบที่มีต่อการส่งออก	มีผลกระทบ				ไม่มีผลกระทบ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
การส่งออกในตลาดเดิม	42.86	9.52	9.52	61.9	38.10
ราคาส่งออก	47.62	19.05	0	66.67	33.33
ปริมาณการส่งออก	47.62	9.52	4.76	61.9	38.10
การเข้าสู่ตลาดใหม่	18.75	18.75	31.25	68.75	31.25

โดยหากพิจารณาในแต่ละตลาดหลักที่ผู้ประกอบการไทยส่งออก ตลาดที่ถูกกระทบมาก คือ สหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะสินค้าตลาดล่าง (mass market) รองลงมา คือ ญี่ปุ่น ส่วนตลาดสหราชอาณาจักรผู้ประกอบการที่เน้นตลาดระดับกลางถึงตลาดกลางค่อนข้างบน ส่วนใหญ่ถูกกระทบปานกลางและน้อย เนื่องจากมีการปรับตัวบ้างแล้วเพื่อลดต้นทุน และเน้นงานที่มีคุณภาพมากขึ้น เพื่อขอปรับราคาให้สูงขึ้น และภาพลักษณ์เฟอร์นิเจอร์ของไทยเหนือคู่แข่งอย่างเวียดนาม แม้ราคาจะสูงกว่า

ทั้งนี้ตลาดล่างของสินค้าเฟอร์นิเจอร์ประเภทไม้จริง ซึ่งเป็นตลาดที่แข่งขันด้านราคาอย่างเดียว จะไม่สามารถแข่งขันได้ในอนาคต เนื่องจากต้องเผชิญกับการแข่งขันด้านราคากับคู่แข่งใหม่อย่างเวียดนามเพิ่มขึ้นจากที่มีคู่แข่งเดิม เช่น จีน มาเลเซีย โปแลนด์ อินโดนีเซีย เป็นต้น ทำให้สภาวะการแข่งขันยิ่งรุนแรงมากยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาสภาวะการแข่งขันของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ โดยจำแนกสินค้าตามวัตถุประสงค์และการใช้ภายในอาคารและภายนอกอาคาร ระหว่างไทยและเวียดนาม ทั้งจากข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิพบว่าทั้งสองประเทศมีการแข่งขันกันในตลาดหลัก สรุปรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สภาวะการแข่งขันของเฟอร์นิเจอร์ไม้จำแนกสินค้าตามวัตถุประสงค์ และการใช้ภายในอาคารและภายนอกอาคาร ระหว่างไทยกับเวียดนามในตลาดส่งออกสำคัญ

	ตลาดส่งออก		
	สหรัฐอเมริกา	ญี่ปุ่น	สหราชอาณาจักร
เฟอร์นิเจอร์ไม้จริงภายในอาคาร	มีการแข่งขันกันสูงในกลุ่มสินค้าเฟอร์นิเจอร์ห้องนอน ซึ่งอยู่ในตลาดระดับกลางล่าง และเก้าอี้	มีการแข่งขันกันสูงในกลุ่มสินค้า Dining Set , เก้าอี้, เฟอร์นิเจอร์ครัว	มีการแข่งขันในกลุ่มสินค้าเฟอร์นิเจอร์ครัว และเก้าอี้

ตารางที่ 2 ภาวะการแข่งขันของเฟอร์นิเจอร์ไม้จำแนกสินค้าตามวัตถุประสงค์ และการใช้ภายในอาคารและภายนอกอาคาร ระหว่างไทยกับเวียดนามในตลาดส่งออกสำคัญ (ต่อ)

	ตลาดส่งออก		
	สหรัฐอเมริกา	ญี่ปุ่น	สหราชอาณาจักร
เฟอร์นิเจอร์ไม้ จริงภายนอก อาคาร	มีการแข่งขันกันน้อย เนื่องจากสินค้าของไทยอยู่ใน ในตลาดระดับที่สูงกว่า เวียดนามคือในตลาดกลาง บนและตลาด Niche	มีการแข่งขันในกลุ่ม สินค้าเฟอร์นิเจอร์มานั่ง และที่นั่งปรับเป็นเตียงได้	-
เฟอร์นิเจอร์ไม้ ทดแทนภายใน อาคาร	มีการแข่งขันกันบ้างในกลุ่ม สินค้า Living room และชุด ห้องนอน เนื่องจากมีการ ส่งออกโดยบริษัทต่างชาติที่ มีอยู่เพียงไม่กี่ราย ในขณะที่ ไทยมีการส่งออกป้อนผู้ค้า รายใหญ่ เช่น IKEA	มีการแข่งขันกันบ้างใน กลุ่มสินค้า Living room และชุดห้องนอน เนื่องจากมีการส่งออก โดยบริษัทต่างชาติที่มีอยู่ เพียงไม่กี่ราย	มีการแข่งขันกันบ้างใน กลุ่มสินค้า Living room และ ชุดห้องนอน เนื่องจากมี การส่งออกโดยบริษัท ต่างชาติที่มีอยู่เพียงไม่กี่ ราย ในขณะที่ไทยมีการ ส่งออกป้อนผู้ค้ารายใหญ่ ในยุโรปเช่น IKEA

นอกจากผลกระทบที่มีต่อการส่งออกแล้ว ยังได้ศึกษาผลกระทบที่มีต่อการผลิตใน 3 ด้าน ได้แก่ การลงทุนของผู้ประกอบการ ต้นทุนวัตถุดิบ การจ้างงาน ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า มีผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบในด้านการลงทุนมากกว่าด้านอื่น ๆ คือเท่ากับร้อยละ 68.18 ของกลุ่มตัวอย่าง โดยส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการแข่งขันของเวียดนามทำให้แนวโน้มตลาดส่งออกของไทยมีทิศทางไม่สู้ดีนัก ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จึงเห็นว่าไม่ควรลงทุนเพิ่มในขณะนี้ ด้านที่ได้รับผลกระทบรองลงมา คือ ด้านต้นทุนวัตถุดิบ ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 54.55 ของกลุ่มตัวอย่าง ได้รับผลกระทบ โดยผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบในระดับมากมีสูงกว่าผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบในระดับปานกลางและระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากการเติบโตของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนามทำให้มีการส่งออกวัตถุดิบโดยเฉพาะอย่างยิ่งไม้ยางพาราแปรรูปไปจำหน่ายยังเวียดนามเป็นผลให้ไม้ยางพาราแปรรูปในประเทศซึ่งเป็นวัตถุดิบที่สำคัญของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ส่งออกของไทยมีราคาสูงขึ้น ส่วนในด้านของการจ้างงานซึ่งพิจารณาผลกระทบว่าทำให้มีการจ้างงานน้อยลงหรือไม่นั้น เป็นด้านที่ผู้ประกอบการไทยได้รับผลกระทบน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากโดยปกติอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของไทยมีปัญหาการขาดแคลนแรงงานอยู่แล้ว ผู้ประกอบการร้อยละ 52.38 ของกลุ่มตัวอย่าง จึงไม่ได้รับผลกระทบในด้านการจ้างงาน สำหรับผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบ ส่วนใหญ่ก็ได้รับผลกระทบปานกลาง และได้รับผลกระทบน้อย (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเติบโตของการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ของเวียดนามที่มีต่อการผลิตของไทย

ผลกระทบที่มีต่อการผลิต	มีผลกระทบ				ไม่มีผลกระทบ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	รวม	
การลงทุนของผู้ประกอบการ	18.18	40.91	9.09	68.18	31.82
ต้นทุนวัตถุดิบ	22.73	18.18	13.64	54.55	45.45
การจ้างงาน	9.52	19.05	19.05	47.62	52.38

สรุปและเสนอแนะ

จากการศึกษาโดย Granger Causality Test พบว่าการเติบโตของการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้เวียดนามมีผลกระทบต่อ การส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ไทย ในสินค้าต่อไปนี้เป็นเฟอร์นิเจอร์ไม้ชนิดที่ใช้ในห้องนอน และเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่นั้งโครงไม้มีเบาะของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา เฟอร์นิเจอร์ไม้ชนิดที่ใช้ในครัว เฟอร์นิเจอร์ อื่นๆที่ทำด้วยไม้ เฟอร์นิเจอร์ไม้ที่นั้งที่ปรับเป็นเตียงได้ และเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่นั้งอื่นๆ ของไทยในตลาดญี่ปุ่น เฟอร์นิเจอร์ไม้ที่นั้งโครงไม้มีเบาะของไทยในตลาดสหราชอาณาจักร และจากการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิพบว่า ผู้ประกอบการ ได้รับผลกระทบในการแสวงหาตลาดใหม่ได้ยากขึ้นมากที่สุด และรองลงมาคือไม่สามารถเสนอขาย หรือต่อราคาให้สูงขึ้นได้แม้ว่าสินค้าของไทยจะมีคุณภาพดี เพราะผู้ซื้อในต่างประเทศเปรียบเทียบราคากับ สินค้าของเวียดนาม สำหรับสินค้าในตลาดระดับล่าง นอกจากนี้ยังมีผลกระทบต่อ การผลิตของไทยมากที่สุด คือ ผู้ประกอบการเห็นว่าไม่ควรลงทุนเพิ่มในขณะนี้ รองลงมา ต้นทุนวัตถุดิบสูงขึ้น และการจ้างงานตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยสามารถปรับตัวเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเฟอร์นิเจอร์ ของไทยในตลาดโลก มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สร้างเครือข่ายพันธมิตรทางการค้าระหว่างผู้ประกอบการภายในอุตสาหกรรม

การรวมกันเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีผลประโยชน์ไม่ขัดแย้งกัน เช่น ผู้ผลิตเฟอร์นิเจอร์คนละประเภท รวมตัวกันเพื่อการเจาะตลาดใหม่ร่วมกันทำให้ลดต้นทุนและเพิ่มศักยภาพทางการตลาด โดยการออกงาน แสดงสินค้าในต่างประเทศ เช่าพื้นที่ร่วมกันและจัดแสดงสินค้าได้หลากหลายทำให้น่าสนใจแทนที่คนต่างทำ ดังเช่นปัจจุบัน

2. ปรับฐานลูกค้าไปสู่ตลาดรองมากขึ้น โดยเฉพาะตลาดใหม่ที่ภาคอสังหาริมทรัพย์เติบโตอย่างรวดเร็ว เช่น ตะวันออกกลาง เวียดนาม อินเดีย รัสเซีย เพื่อกระจายความเสี่ยงทางด้านตลาด

3. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กรมส่งเสริมการค้าส่งออก ฯลฯ ควรมีข้อมูลจากการเฝ้าติดตามและเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาดของการค้าเฟอร์นิเจอร์ของโลกที่ทันต่อเหตุการณ์ ในตลาดใหม่ๆ ของโลกสำหรับการขยายตลาด ของผู้ประกอบการ เช่น กรณีตลาดเวียดนาม ตลาดอินเดีย ซึ่งเศรษฐกิจโดยรวมและธุรกิจภาค อสังหาริมทรัพย์กำลังเติบโตแต่ข้อมูลด้านความต้องการเฟอร์นิเจอร์ยังมีอยู่น้อยมาก โดยข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมไว้ควรมีการสังเคราะห์เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ประกอบการและเผยแพร่ในลักษณะที่สามารถเข้าถึง ข้อมูลได้ง่าย

4. รักษาลูกค้าตลาดเดิมให้มั่นคง เน้นบริการและรักษาสายสัมพันธ์ให้แน่น

5. ผู้ประกอบการควรปรับปรุงกระบวนการผลิตจากการผลิตจำนวนมาก (Mass Product) มีแข่งขัน ด้วยต้นทุนค่าแรงไปสู่การผลิตบนพื้นฐานการสร้างมูลค่า (Value Creation) ที่ใช้แรงงานที่มีทักษะที่ผลิต เฟอร์นิเจอร์ที่มีคุณภาพสูง และขายได้ราคา

6. แสวงหาผู้ร่วมลงทุนในต่างประเทศ เพื่อสร้างข้อได้เปรียบด้านการตลาดและการทำธุรกิจการค้า ต่างประเทศโดยการร่วมทุนกับผู้นำเข้าหรือร้านค้าเฟอร์นิเจอร์ในต่างประเทศ เช่น กรณี Index และ SB เฟอร์นิเจอร์ในเวียดนาม

7. ขยายฐานการผลิต หรือเปิดบริษัทลูกในประเทศที่มีต้นทุนต่ำเช่น เวียดนาม จีน อินโดนีเซีย โดยการร่วมทุน (Joint Venture) กับผู้ประกอบการท้องถิ่น การย้ายฐานการผลิตอาจทำให้เข้าไปใกล้แหล่งวัตถุดิบ หรือใกล้ตลาดมากยิ่งขึ้น และเป็นการใช้ศักยภาพการผลิตที่ได้เปรียบและสิทธิพิเศษต่างๆที่ได้รับจากการค้า และการลงทุนของเวียดนาม นอกจากเวียดนามแล้วกัมพูชา ลาว สหภาพพม่า และอินโดนีเซียก็อาจเป็นแหล่ง ลงทุนที่น่าสนใจเนื่องจากมีวัตถุดิบและค่าแรงราคาถูก

บรรณานุกรม

บริษัท ชัคเซส อินฟอร์เมชั่น ซิสเต็มส์ จำกัด โดยความร่วมมือจากสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อพัฒนา.

โครงการศึกษาการพัฒนาการส่งออกสินค้าประเภทอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน
ที่ผลิตจากไม้ยางพาราไปยังประเทศอินเดีย. กรุงเทพมหานคร, 2545.

ฝ่ายวิจัยธนาคารนครหลวงไทย. การส่งออกเฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วนของไทย
ขยายตัวภายใต้แรงเสียดทาน. (4 กันยายน 2550)

พงศ์ศักดิ์ พิริยะสงวนพงศ์. การวิเคราะห์ความสามารถในการผลิตและส่งออกของ
อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร, 2545.

วิจิตรา ล.เฉลิมชัยชนะ และคณะ. ศักยภาพอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ของเวียดนาม และการปรับตัว
เพื่อการแข่งขันของไทย สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) 2551.

ศูนย์ประสานการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. อุตสาหกรรมไม้
และเครื่องเรือน, 2542.

สำนักงานส่งเสริมการค้า ณ กรุงลอนดอน. ตลาดสินค้าเฟอร์นิเจอร์ใน
สหราชอาณาจักร, 2550.

สำนักงานส่งเสริมการค้า ณ กรุงโตเกียว. รายงานตลาดสินค้าเฟอร์นิเจอร์ใน
ประเทศญี่ปุ่น. (16 กุมภาพันธ์ 2550)

สำนักงานส่งเสริมการค้า ณ นครชิคาโก. สถานการณ์ภาวะตลาดเฟอร์นิเจอร์ใน
สหรัฐอเมริกาในอีก 5 ปีข้างหน้า (2007-2011). (11 มกราคม 2550)

อัจฉรา จันทร์ฉาย และคณะ ฝ่ายวิจัย คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. การจัดทำข้อมูลอุตสาหกรรมเชิงเปรียบเทียบเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการ
แข่งขัน สาขาไม้และเครื่องเรือน . กรุงเทพมหานคร, 2544.

อัจฉรา จันทร์ฉาย และคณะ ฝ่ายวิจัย คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. กลยุทธ์ในการเพิ่มขีดความสามารถด้านการตลาดของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้
ยางพารา . กรุงเทพมหานคร, 2543.

อัจฉรา จันทร์ฉาย และคณะ ฝ่ายวิจัย คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. แผนแม่บทอุตสาหกรรมไม้และเครื่องเรือน . กรุงเทพมหานคร, 2544.

Csil Milano. **The Furniture Industry In Thailand**. Italy , October 2007.

Csil Milano. **The Furniture Industry In Vietnam**. Italy, October 2007.

Foreign Investment Agency. **Vietnam-Emerging Land for Business and Investment**. Hanoi,
July 2007.

Gujarai ,Damodar N. .4th edition. **Basic Econometrics** : McGraw-Hill ,2003.

Ministry of Agriculture and Rural Development. **Vietnam Forestry Development
Strategy 2006-2020** : Agriculture Publisher. Hanoi, 2007.

Quang, Maly. **Vietnam from past to future**: The Gioi Publisher. Hanoi, 2007.

www.asiafurnitek.com/country/vietnam/wooden_furniture.html

www.boi.go.th

www.business-in-asia.com/vietnam_furniture_industry.htm

www.customs.go.th

www.customs.gov.vn

www.depthai.go.th

www.fao.org

www.forest.go.th

www.gso.gov.vn

www.moc.go.th

www.mof.gov.vn

www.thailandrubber.thaigov.net

www.trade.hochiminhcity.gov.vn

www.trademap.org